

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **M. P.**, zast. JUDr. Jindřiškou Szarowskou Janouchovou, advokátkou, se sídlem Karola Šliwky 129/12, Karviná, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, adresa pro doručování: Odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 1. 2014, č. j. 62 Az 3/2012 – 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupkyni žalobce JUDr. Jindřišce Szarowské Janouchové, advokátce, se sídlem Karola Šliwky 129/12, Karviná, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 5. 2012, č. j. OAM-6/ZA-06-ZA04-2010, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

[2] V odůvodnění rozhodnutí žalovaný poukázal na to, že v případě žádosti žalobce ze dne 6. 1. 2010 se jednalo o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany; žalobce opustil zemi původu v roce 2005, neboť se v roce 1994 aktivně účastnil bojů v Čečensku a v roce 2004 byl násilím donucen podepsat prohlášení o spolupráci s ruskými bezpečnostními složkami; v případě návratu by mu hrozilo zabití či fyzická likvidace. V řízení o původní žádosti ze dne 5. 4. 2005 nebyla žalobci rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 11. 2006 udělena žádná z forem mezinárodní ochrany; žaloba proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta, kasační stížnost proti tomuto rozsudku byla odmítnuta.

[3] Žalovaný vyšel z výpovědi žalobce v řízeních o obou žádostech a informací o stavu dodržování lidských práv v Rusku, přičemž věnoval zvýšenou pozornost aktuálnímu vývoji situace v Čečensku. Dospěl k závěru, že žalobce nenaplnil podmínky pro udělení žádné z forem azylu či doplňkové ochrany; neprokázal, že se ve vlasti stal cílem adresného zájmu státních orgánů, popř. jiných skupin, které by byly státními orgány podporovány. V této souvislosti zdůraznil, že v řízení o původní žádosti žalobce vypovídal toliko o opakovaném zadržení policií, nikoli o tom, že by na něm byl násilím vynucován podpis jakéhokoli dokumentu. Toto (nové) tvrzení žalovaný označil za účelové a nevěrohodné, a to i s ohledem na to, že výpovědi žalobce ohledně této okolnosti se v průběhu řízení lišily a že žalobce před vycestováním dlouhodobě nepobýval v Čečensku, nýbrž v Pskovské oblasti (nacházející se poblíž hranic Ruska s Estonskem a Lotyšskem), kde žádné potíže se státními orgány neměl.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou ze dne 29. 5. 2012, ve znění doplnění žaloby ze dne 6. 11. 2012, ve které navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Namítal, že žalovaný dostatečně neodůvodnil závěr o možném vnitřním přesídlení žalobce; takový postup je v případě žalobce vyloučen s ohledem na faktickou nemožnost vést v jiné části země sociálně a ekonomicky únosný život. Žalovaný mimoto nedostatečně přihlédl k tomu, že žalobce se účastnil bojů proti okupační ruské armádě, a že jeho dům byl z tohoto důvodu cíleně zničen.

[5] Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 17. 9. 2013, č. j. 62 Az 3/2012 – 32, ustanovil žalobci pro řízení zástupkyni JUDr. Jindřiškou Szarowskou Janouchovou, advokátkou.

[6] Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 7. 1. 2014, č. j. 62 Az 3/2012 – 44, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení; současně rozhodl o odměně ustanovené zástupkyně žalobce. V odůvodnění se ztotožnil se závěrem žalovaného, že v případě žalobce nejsou dány důvody pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany, přičemž za takové důvody nelze bez dalšího považovat časově omezené zadržení policejními složkami, a to ani tehdy, pokud během zadržení došlo k použití násilí. Krajský soud neuvěřil tvrzení, že žalobce byl přinucen podepsat prohlášení o spolupráci s bezpečnostními složkami; vyhodnotil je jako účelové, když v řízení o původní žádosti žalobce tuto skutečnost neuváděl a v řízení k vydání žalobou napadeného rozhodnutí navíc měnil svoje výpovědi týkající se této okolnosti. Krajský soud vyhodnotil, že důvody pro udělení doplňkové ochrany nelze dovodit ani ze zpráv o stavu dodržování lidských práv v Čečensku. Dodal, že žalobce se odvolává na události, které se měly odehrát v Čečensku v letech 2003 až 2004, přičemž však u jednání soudu sám uvedl, že v Rusku žil naposledy v obci Fišňovo (Fishnyovo) v Pskovské oblasti, kde neměl žádné problémy. Pro udělení doplňkové ochrany pak samo o sobě není dostačující, pokud se žalobce po dobu několika měsíců účastnil bojů v rámci rusko-čečenské války.

[7] Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě se žalobce (dále též „stěžovatel“) bránil kasační stížností ze dne 31. 1. 2014, ve znění doplnění kasační stížnosti ze dne 10. 3. 2014, ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil. Namítal, že krajský soud nepřezkoumatelně posoudil důvodnost obav stěžovatele z návratu do vlasti, když sám

pokračování

vycházel z toho, že stěžovatel byl v Čečensku opakovaně zadržen a v roce 2004 zbit policií. Krajský soud pochybil, pokud napadené rozhodnutí nezrušil pro nepřiměřeně restriktivní výklad podmínek pro vnitřní přesídlení stěžovatele; poukázal na podmínku faktické proveditelnosti přesídlení, přičemž v minulosti se již neúspěšně pokusil o přesídlení do Pskovské oblasti; i tam by každopádně mohl být policejními orgány dohledán. Okolnost účasti v rusko-čečenské válce podle stěžovatele není azylově nerozhodná jen pro své krátké trvání a delší časový odstup od těchto událostí. Žalovaný ani krajský soud se nevypořádali se skutečností, že stěžovatel se svojí rodinou v mezidobí navázal v České republice vazby, pro které by jejich vycestování znamenalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. Stěžovatel poukázal na aktuální vývoj v Rusku, konkrétně konflikt s Ukrajinou, v jehož důsledku hrozí boje na území Ruské federace a vnitropolitická nestabilita, která může vést k pogromům proti národnostním menšinám, kam se řadí i stěžovatel, který je čečenské národnosti.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 25. 3. 2014 navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl pro nedůvodnost. Vyjádřil přesvědčení, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, na základě dostatečných podkladů a po řádném vyhodnocení stěžovatelem prezentovaných skutečností.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[10] Předně se zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., podle něhož *„jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.“* Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od její přípustnosti, která je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) či absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), jakož i od důvodnosti jako otázky věcného posouzení tvrzených kasačních důvodů (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, je zkoumán atribut její přijatelnosti, přičemž teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, posoudí Nejvyšší správní soud její důvodnost.

[11] Nejvyšší správní soud podotýká, že soudní ochrana byla stěžovateli poskytnuta již projednáním jeho věci před krajským soudem, a další přezkum v rámci správního soudnictví je tak podmíněn přesahem jeho vlastních zájmů, jak byl tento pojem definován v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikováno pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>). Jinými slovy, není-li dán přesah vlastních zájmů stěžovatele, zákon neumožňuje, aby Nejvyšší správní soud jednal a rozhodoval ve věci samé.

[12] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] V případě stěžovatele se jedná o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 6. 1. 2010, přičemž jako důvod podání žádosti stěžovatel v návaznosti na svá tvrzení obsažená v předchozí žádosti ze dne 5. 4. 2005 uvedl, že se v Čechách v roce 1994 aktivně účastnil bojů v rusko-čechenské válce. V roce 2004 byl násilím donucen podepsat prohlášení o spolupráci s ruskými bezpečnostními složkami; v případě návratu se obává zabití či fyzické likvidace.

[14] O původní žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 4. 2005 bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 11. 2006, č. j. OAM-682/VL-20-P07-2005, rozhodnuto tak, že žalobci nebyla udělena žádná z forem mezinárodní ochrany; žaloba proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 9. 2007, č. j. 32 Az 65/2006 – 62; kasační stížnost proti tomuto rozsudku byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 4 Azs 3/2008 – 148, odmítnuta pro opožděnost.

[15] Souběžně s řízením v projednávané věci je vedeno řízení o žádostech o udělení mezinárodní ochrany manželky a pěti dětí žalobce; rozhodnutími žalovaného ze dne 21. 5. 2012, č. j. OAM-5/ZA-06-ZA04-2010, a ze dne 13. 3. 2013, č. j. OAM-371/ZA-HA18-ZA04-2012, nebyla těmto osobám udělena žádná z forem mezinárodní ochrany; jejich žaloby proti uvedeným rozhodnutím byly zamítnuty rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 1. 2014, č. j. 62 Az 2/2012 – 76; řízení o kasační stížnosti proti tomuto rozsudku je Nejvyšším správním soudem vedeno pod sp. zn. 4 Azs 23/2014.

[16] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel v kasační stížnosti ani v předchozím řízení neuvedl žádné relevantní důvody, pro které by mu měl být udělen azyl či doplňková ochrana, když za takové důvody zejména nelze bez dalšího považovat časově omezenou účast na bojích v rusko-čechenské válce před 20 lety (trvající cca 3 až 4 měsíce), jakož ani opakovaná zadržení policií, která v každém jednotlivém případě trvala několik hodin a k nimž došlo v letech 2003 a 2004. Všechny tyto skutečnosti byly navíc předmětem posouzení již v řízení o původní žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 4. 2005.

[17] V řízení o opakované žádosti stěžovatel nově poukázal na skutečnost, o které se v řízení o původní žádosti nezmínil (její zamlčení v rámci správního řízení k dotazu zdůvodnil tak, že se o ní styděl mluvit, popř. že se bál jejího vyjádření ve vlasti), totiž že na něm byl v roce 2004 násilím vynucen podpis prohlášení o spolupráci s ruskými bezpečnostními složkami. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s hodnocením žalovaného i krajského soudu, kteří toto tvrzení vyhodnotili jako nevěrohodné a účelové. Přihlédl přitom i k okolnosti, že stěžovatel o této skutečnosti v průběhu správního řízení vypovídal rozporuplně: v žádosti ze dne 6. 1. 2010 poukázal na podpis prohlášení o spolupráci, přičemž v dodatečném podání ze dne 19. 1. 2010 upřesnil, že dne 24. 6. 2004 podepsal prohlášení, že bude pracovat pro zvláštní útvar bezpečnostních složek působící na území Čech. V doplňujícím pohovoru provedeném dne 15. 6. 2010 pak vypovídal odlišně, když uvedl, že k podpisu prohlášení došlo v červnu nebo červenci 2004, přičemž byl donucen podepsat prázdný list papíru, na který si neznámí muži dopsali text podle vlastní potřeby; stěžovatel se nedozvěděl, co vlastně podepsal ani pro koho byl dokument sepsán.

pokračování

[18] V této souvislosti je třeba citovat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 – 63, podle nichž *„je to právě stěžovatel, kdo v azylovém řízení určuje a svými tvrzeními vymezuje směr dalšího postupu správního orgánu rozhodujícího o jeho žádosti o udělení azylu tím, že pravdivě vylicí všechny důvody, které ho vedly k opuštění země původu, a jen na stěžovateli je, jaké důvody v žádosti a následném pohovoru uvede. Jen důvody stěžovatelem uvedenými je pak správní orgán povinen se zabývat, neboť by bylo zcela proti smyslu a účelu azylového řízení, aby správní orgán, potažmo soud, posuzoval důvody jiné, stěžovatelem nesdělené, zvláště když správní orgán dal stěžovateli dostatečnou možnost uvést všechny důležité skutečnosti na podporu stěžovatelem podané žádosti o udělení azylu.“* Mimoto lze poukázat např. na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikován pod č. 181/2004 Sb. NSS, či ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 – 42.

[19] K meritornímu přezkumu kasační stížnosti nemohlo být přistoupeno ani na základě námitky, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný co do posouzení okolností, že stěžovatel byl v Čečensku opakovaně zadržen a v roce 2004 zbit policií. Nejvyšší správní soud shledal v tomto směru jako logickou a srozumitelnou úvahu krajského soudu, podle níž tvrzení žalobce, že při zadržení v Čečensku v r. 2004 proti němu bylo použito násilí, krajský soud sice na rozdíl od žalovaného nepovažoval za nevěrohodné, toto pochybení žalovaného však nedosáhlo takové míry, aby pro něj bylo třeba napadené rozhodnutí zrušit pro nezákonnost. Krajský soud v této souvislosti věnoval pozornost úvaze, že ani (ojedinělé) použití násilí ze strany policie v zemi původu nepostačuje k udělení mezinárodní ochrany stěžovateli, přičemž tento svůj závěr opřel o aktuální zprávy o stavu dodržování lidských práv v Čečensku.

[20] Pokud stěžovatel brojí proti nepřiměřeně restriktivnímu výkladu podmínek pro své vnitřní přesídlení (z Čečenska do cca 2500 km vzdálené Pskovské oblasti, která se nachází poblíž hranic Ruska s Estonskem a Lotyšskem), pak z jeho tvrzení není zřejmé, z jakých konkrétních důvodů by toto jeho přesídlení nemělo být fakticky proveditelné, když stěžovatel v řízení sám uvedl, že před odchodem z vlasti právě v Pskovské oblasti dlouhodobě pobýval a neměl zde žádné problémy se státními orgány; do Čečenska se vrátil proto, aby mohl pečovat o svého nemocného otce. V této souvislosti lze dodat, že ze správního spisu se podává, že otec, kvůli kterému se v roce 2004 do Čečenska vrátil, téhož roku zemřel, přičemž stěžovatel kromě péče o otce neuvedl žádný jiný důvod, pro který byl nucen Pskovskou oblast opustit.

[21] Stěžovatel dále argumentuje, že jeho účast v rusko-čečenské válce nelze hodnotit jako azylově irelevantní jen proto, že trvala poměrně krátce (cca 3 až 4 měsíce) a že k ní došlo před poměrně dlouhou dobou (na přelomu let 1994 a 1995). Ve vztahu k tomuto tvrzení nezbyvá než konstatovat, že v případě stěžovatelem označených aspektů jeho účasti na bojích se nejednalo o nosné důvody rozhodnutí žalovaného, nýbrž toliko o dílčí úvahy, sloužící k dokreslení celé řady dalších důvodů k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Bližší přezkum námitky, že žalovaný ani krajský soud se nevypořádali s vazbami stěžovatele a jeho rodiny, které si v mezidobí v České republice vybudovali, je vyloučen již proto, že se jedná o námitku nepřípustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť stěžovatel ji neuplatnil v řízení před krajským soudem, ačkoli tak učinit mohl. Pro úplnost a nad rámec

potřebného odůvodnění lze nicméně dodat, že i pokud by se nejednalo o námitku nepřipustnou, nebylo by možno se jí blíže zabývat, neboť stěžovatel ponechal své tvrzení ve zcela obecné rovině a tyto vazby žádným způsobem nekonkretizoval, a to ani co do jejich případného relevantního vývoje v mezidobí od vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného či kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu.

[22] Důvody pro udělení doplňkové ochrany stěžovateli nelze spatřovat ani v aktuálním konfliktu Ruska s Ukrajinou, když obě oblasti, v nichž v Rusku pobýval, se nacházejí ve značné vzdálenosti (Čečensko cca 1000 km, Pskovská oblast cca 1500 km) od ohniska aktuálního konfliktu ve východní části Ukrajiny; i toto tvrzení navíc ponechal ve zcela obecné rovině. Pokud stěžovatel dovozuje, že vývoj může vyústit v pogromy proti národnostním menšinám, kam se řadí i stěžovatel (který je čečenské národnosti), pak toto tvrzení se jeví jako zcela hypotetické a nepodložené bližší argumentací. Pro úplnost lze dodat, že žalovaný i krajský soud ve svých rozhodnutích věnovali značnou pozornost rozboru aktuálních zpráv o stavu dodržování lidských práv v Čečensku, a ani vycházejí z nich neshledali důvody pro udělení doplňkové ochrany stěžovateli; Nejvyšší správní soud se s jejich hodnocením ztotožňuje.

[23] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a podle § 104a s. ř. s. ji výrokem I. odmítl pro nepřijatelnost.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. výrokem II. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

[25] Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele pro řízení byla ustanovena usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 9. 2013, č. j. 62 Az 3/2012 – 32, platí její hotové výdaje a odměnu za zastupování v souladu s § 35 odst. 8 první věty s. ř. s. za středníkem ve spojení s § 120 s. ř. s. stát. Z tohoto důvodu jí Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby – kasační stížnost ze dne 31. 1. 2014, ve znění doplnění kasační stížnosti ze dne 10. 3. 2014 – ve výši 3.100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 položkou 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů], a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupkyni stěžovatele výrokem III. celkem přiznal odměnu za zastupování a hotové výdaje ve výši 3.400 Kč. Jelikož zástupkyně nedoložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty, nezvyšuje se její nárok podle § 35 odst. 8 věty druhé s. ř. s. o částku odpovídající této dani. Zástupkyni stěžovatele bude tedy vyplacena celková částka ve výši 3.400 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. srpna 2014

pokračování

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu